

УДК 747.012

**USE OF GREENING ELEMENTS IN DESIGN OF HOUSING
ENVIRONMENT**
**ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОЗЕЛЕНЕННЯ В ДИЗАЙНІ ЖИТЛОВОГО
СЕРЕДОВИЩА**

Oleshko O.P. / Олешко О.П.*Docent / Ст. викл.*

ORCID: 0000-0002-7176-8135

Petrovska Yu.R. / Петровська Ю.Р.*PHD / Ст. викл., к.арх.*

ORCID: 0000-0001-8519-7065

Halimurka V.S. / Галімурка В.С.*student of a magistracy / студент-магістр групи ДЗМ-21**Lviv Polytechnic National University, Stepan Bandera street 12, 79013**Національний університет «Львівська політехніка», Львів, вул. Ст. Бандери, 12, 79013*

Анотація. Висвітлено тенденції розвитку фітодизайну та впровадження нових технологій в житлове та громадське середовище. Зазначені основні чинники, що впливають на оптимальне застосування елементів фітодизайну. Розглянуто методи та засоби використання елементів озеленення у житлових інтер'єрах.

Ключові слова: дизайн інтер'єрів, фітодизайн, житлове середовище.

Актуальність теми. Все частіше, люди значну увагу приділяють середовищу в якому вони перебувають. Інтер'єр помешкання відіграє важливу роль на психологічному та емоційному рівні людини. Саме тому, дизайнери намагаються впроваджувати все нові ідеї, які полягають у видозміні озеленення помешкання. Якщо попередньо при озелененні житла використовували лише вазони та композиції з них, то на даний момент існує безліч варіантів, за допомогою яких можна стильно та професійно оформити рослинами інтер'єр. Застосування фітодизайну в житловому середовищі зумовлює використання різноманітних матеріалів та технологій догляду за рослинами. Як варіант, використовують в дизайні житлових помешкань такий вид зелених стін, як стабілізований мох, проте він не є фактичним зеленим дизайном, оскільки мох не є живим організмом та не приносить користі, як звичайна рослина. Також потрібно зважати на типи рослин, адже багато із них мають в собі отруйні речовини, або специфічні запахи, що створюватимуть дискомфорт.

Історія розвитку поняття «зелений дизайн». Протягом багатьох століть розвитку цивілізації, рослини символізували духовну сторону відносин між людьми і природою, формували естетичні характеристики середовища, в якому проживала людина. Історію взаємин людини з рослинами можна умовно розділити на три етапи: винесення культових об'єктів у природне рослинне середовище; оточення рослинами будівлі; внесення рослин у структуру будівлі – в атріум, а потім в інтер'єр. Пройшовши багатотисячолітній шлях розвитку, озеленення утвердилося в інтер'єрах громадських будівель, знайшовши своє місце в комплексі архітектурних прийомів, що формують їх внутрішнє середовище. Композиційна взаємодія інтер'єру із зовнішнім середовищем широко використовується в сучасній архітектурній практиці і розглядається як

одне з

основних завдань житлового проектування [1]. Сучасна практика формування архітектури інтер'єру, засобами фітодизайну, має два основні напрями, а саме включення елементів природи в інтер'єр та розкриття внутрішнього озеленення через зовнішнє середовище. Кліматичні особливості впливають на вибір конструкцій і систем інженерного забезпечення будівлі. Дані про температуру і вологість повітря визначають вибір захисних конструкцій, систем опалювання і кондиціонування повітря. Структура помешкання та особливості житлового середовища, впливають на вибір конструкції та вид зелених насаджень. Наприклад, планування в структурі об'єму зимового саду, сприяє конкретизації архітектурного образу будівлі, виразності будівних акцентів. Саме зв'язок внутрішнього простору будівлі з навколишнім середовищем, обумовлює його композиційну структуру [2].

Види озеленення житлового середовища. Кімнатні рослини становлять невід'ємний елемент віталень, прихожих, холів і житлових кімнат. В даний час все більшою популярністю при оформленні інтер'єрів квартир і офісів користуються композиції: тераріуми, рутарії, флораріуми, живі стіни та висячі вазонки, сади в акваріумі, кімнатні садки, бонсаї, зимові сади. При необхідності поділу великих приміщень на зони – вертикальне озеленення дає одну з найбільш привабливих можливостей, у порівнянні зі звичайними ширмами і перегородками [3]. Коли ми створюємо певну композицію, то основою нам має слугувати гармонійне співіснування складових елементів. Так і в композиції, одна з рослин має бути домінуючою, як правило, рослина з прямими чіткими лініями зростання, яке набагато вище всіх інших: наприклад, фікус, циперус, спарманію. Крім головної рослини повинні бути ті, що їй підпорядковуються, а також інші, посередники, а саме хелксина, сенполія, бальзамін, примула. Також до таких рослин можна віднести гортензію, жасмин, гарденію або папороть. Важливо, щоб всі елементи композиції добре поєднувалися як з ємністю, так і з інтер'єром. Більшість рослин краще ростуть в кімнатному садку, ніж в окремих горщиках, так як при цьому коріння краще захищені від перепадів температури, вища вологість [4]. Тераріум – це контейнер зі скла або прозорого пластика, всередині якого посаджені рослини. Отвір тераріуму може бути звужено або прикрите прозорим матеріалом. Доступ зовнішнього повітря при цьому обмежений, в результаті чого рослини не страждають від перетягів і сухості повітря. Підбір рослин для тераріуму залежить від того, де він стоїть. Далеко від світла добре розвиваються папороті та інші тіньюлюбні рослини. У тераріумі, розташованому на вікні, прекрасно ростуть орхідеї та інші рослини, які потребують прямих сонячних променях і вологому повітрі [5].

Для декоративного оформлення приміщення можна на основі відкритого тераріуму створити ландшафтну композицію. Пейзаж може бути водним, гірським або пустельним. Наприклад, у широкій і низькій вазі поміщають невелику низьку посудину в якості водойми. У віддаленні від " водойми" нагромаджують гірку з невеликих кутових каменів, простір між " водоймищем" та " горою" заповнюють піском, керамзитом, галькою. На піску або керамзиті, а також серед каменів невеликими групами висаджують рослини, попередньо

насипавши в лунки для посадки поживний ґрунт. Рослини для посадки краще вибрати з невеликою кореневою системою, підходять кактуси, седум, ехеверія, а також вкорінені живці традесканцій і бегоній, молоді рослини папоротей і аспарагусів. Для створення зеленого газону застосовується пілея моховидна - рослина схоже на купину моху, від чого і походить його назва [3].

Кімнатні ландшафти можна змінювати з часом, особливо легко це зробити, опускаючи у водойму різні зрізані квітки і листки без черешків, вільно плаваючі на поверхні. Найбільшого ефекту можна досягти, використовуючи замість "водойми" кімнатний фонтан, але тоді рослини повинні бути виключно вологолюбиві [5]. Сад в скляній ємності зі знімною кришкою – це акваріумний сад. Він оформляється аналогічно тераріуму: на дно насипається шар дрібних камінців і деревного вугілля, зверху – шар піску і землі завтовшки не менше двох сантиметрів. Насипаючи ґрунт, можна також оформити пейзажну картину: височини і низовини, використовуючи для цього дрібні і великі камінці. Дерево в акваріумних композиціях не застосовується, оскільки в умовах підвищеної вологості буде гнити. Догляд за таким садом простий. Тут можна вирощувати екзотичні рослини, створити свої власні джунглі. Добре в акваріумному саду будуть рости ніжні папороті, маранта, калатея, каладіум, фіттонія, криптантус, селагінела, а з квітучих рослин – узамбарська фіалка і маленька орхідея [6].

Для невеликих кімнат і робочих куточків зручне вертикальне розташування рослин, яке також широко використовується при поділі великих приміщень на зони. Живі стіни з швидкозростаючих в'юнких рослин, а також декоративні решітки-ширми з розташованими на них квітами застосовуються як в житлових приміщеннях, так і для оформлення фойє і холів. Найпростіший варіант вертикального озеленення – це розміщення на рівні підлоги окремих або поміщених в загальну квіткарку горщиків з кучерявими рослинами. На стіни кріпиться декоративна шпалера або сітка, за яку чіпляються за гілки. Іншим варіантом може служити розміщення настінних кашпо на різній висоті в різному порядку, враховуючи освітленість положення та їх тіншовитривалість. Якщо дозволяє місце, завершити композицію озеленення "зверху вниз" можна розміщенням під кашпо вузького (шириною в один горщик) контейнера з пишною зеленню, наприклад, декількома хлорофітумами.

Більшість ліан люблять світлі приміщення з постійною температурою близько 20 градусів. Для озеленення приміщень широко застосовуються пасифлора (красиво квітуча вічнозелена ліана) і тетрастигма (розкішна ліана для великих приміщень, вимагає багато світла, місця, повітря). До тіншовитривалих рослин відносяться плющі, сеткреазія зелена, традесканції, кучеряві фікуси, цисус (декоративна ліана з пишним листям) [5]. Декоративно-листяні ліани умовно ділять на три групи: з оригінальною формою листової пластинки (монстера, фатсхедера, плющ), оригінально забарвлені і ряболисті (сциндапус розписний, епіпремум золотистий, перець шафранний, багато філодендрони) і поєднують обидва ці ознаки (сингоніуми, ряболисті форми плющів, монстери, фатсхедери, деякі з філодендронів). Є кілька загальних правил, дотримуючись яких, можна досягти найбільшого ефекту і гармонії, зокрема для боротьби з одноманітністю приміщення краще використовувати

два-три види ліан; декоративно-листяні ліани погано виглядають на строкатому тлі, тому він має бути без малюнка, спокійних тонів; дрібні листя одних видів губляться на тлі великих листя інших видів; потужні монстери і філодендрони здатні задавити більш елегантні сингоніями; листя ліан завжди повинні бути чистими, адже саме вони привертають увагу, несуть декоративне навантаження; верхнє або нижнє підсвічування підкреслює малюнок листя, підсвічування ззаду – їх скульптурність; дзеркальний фон – надає композиції додатковий об'єм і виразність, сприяє більш рівномірному освітленню. В якості опори можна використовувати високі міцні палиці, обгорнені мохом або пальмовим волокном, різного роду шнури, шпалери, петлі для драпірування великих площин [7].

Висновок. Житлове середовище, може стати більш затишним із використанням нових методів та видів зелених композицій. Кожна з таких композицій матиме позитивний вплив на фізичний та психологічний стан його мешканців. При використанні елементів озеленення в дизайні житлового середовища потрібно дотримуватись правил композиційного формування. Найбільш затратним та складним в догляді буде зелена стіна, оскільки необхідно зважати особливості освітлення та вологості в приміщення та постійно слідкувати за станом рослин, адже зміна кольору однієї рослини порушить загальну композицію. Сучасний дизайн житлового середовища передбачає поєднання нових технологій, матеріалів та стилів в одне ціле.

Література:

1. Івано-Франківський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://oencum.if.ua/wp-content/uploads/2017/07/8-Zovn_ozel.pdf
2. Формування зелених елементів у внутрішній структурі будівель і споруд [Електронний ресурс] / Строительство и архитектура. – 14.10.2018. - Режим доступу: https://revolution.allbest.ru/construction/01030205_0.html
3. Методи озеленення приміщень [Електронний ресурс] / SadoviUkr про сад і город. - Режим доступу: <http://sadoviukr.ru/dizajn/landshaftnij-dizajn-2/33686-metodi-ozelenennja-primishhen.html>
4. Квіти в приміщенні, це не тільки горщики на підвіконні [Електронний ресурс] / Озеленення приміщень – ідеї декорування інтер'єру рослинами. – 19.02.2017. – Режим доступу: <https://roslyna.com/kviti-v-primishhenni-tse-netilki-gorshhiki-na-pidvikonni-kimnatni-roslini-stanovlyat-nevidyemnij-element-dobre-obstavlenih-holiv-i-zhitlovih-kimnat/>
5. Методи озеленення приміщень [Електронний ресурс] / Учебные материалы онлайн. – 20017-2019. – Режим доступу: https://studwood.ru/1708895/nedvizhimost/metodi_ozelenennya_primischen
6. Розробка послуг фітодизайну (на прикладі ТОВ "ФЬЮЖН") [Електронний ресурс] / Реферати, твори, дипломи, практика. – Режим доступу: <https://ukrbukva.net/page,17,82826-Razrabotka-uslug-fito-dizaiyna-na-primere-OOO-F-YuZhN-g-Moskva.html>
7. Озеленення приміщень - 7 ідей [Електронний ресурс] / Хочу знати все! –

Режим доступу: <http://wiki.pp.ua/1858-ozelenennya-primschen-7-dey.html>

References:

1. Ivano-Frankivsk Ecological and Naturalistic Center of Student Youth [Electronic resource] - Access mode: http://oencum.if.ua/wp-content/uploads/2017/07/8-Zovn_ozel.pdf
2. Formation of green elements in the internal structure of buildings and structures [Electronic resource] / Construction and architecture. – 14.10.2018. - Access mode: https://revolution.allbest.ru/construction/01030205_0.html
3. Methods of gardening the premises [Electronic resource] / SadoviUkr about the garden and the city. - Access mode: <http://sadoviukr.ru/dizajn/landshaftnij-dizajn-2/33686-metodi-ozelenennja-primishhen.html>
4. Flowers indoors, these are not only pots on the window sill [Electronic resource] / Planting the premises - the idea of decorating the interior plants. – 19.02.2017. – Access mode: <https://roslyna.com/kviti-v-primishhenni-tse-ne-tilki-gorshhiki-na-pidvikonni-kimnatni-roslini-stanovlyat-nevidyemnij-element-dobre-obstavlenih-holiv-i-zhitlovih-kimnat/>
5. Methods of landscaping of premises [Electronic resource] / Training materials online. – 20017-2019. – Access mode: https://studwood.ru/1708895/nedvizhimost/metodi_ozelenennya_primischen
6. Development of phytodesign services (for example, LLC "FYUZHN") [Electronic resource] / Reports, works, diplomas, practice. - Access mode: <https://ukrbukva.net/page,17,82826-Razrabotka-uslug-fito-dizaina-na-primere-OOO-F-YuZhN-g-Moskva.html>
7. Greening the premises - 7 ideas [Electronic resource] / I want to know everything! - Access mode: <http://wiki.pp.ua/1858-ozelenennya-primschen-7-dey.html>

Abstract. *The trends of phytodynamics development and implementation of new technologies in the residential and public environment are covered. These main factors affecting the optimal use of elements of phytodesign. The methods and means of using elements of gardening in residential interiors are considered. The living environment can become more comfortable with the use of new methods and types of green compositions. Each of these compositions will have a positive effect on the physical and psychological state of its inhabitants. When using the elements of landscaping in the design of the living environment, you must observe the rules of compositional formation. The greenest wall will be the most expensive and difficult to care because it is necessary to take into account the features of lighting and humidity in the room and constantly monitor the condition of the plants, since the change in the color of one plant will disrupt the overall composition. The modern design of the living environment involves the combination of new technologies, materials and styles in one unit.*

Key words: *design of interiors, phytodesign, living environment.*

Стаття відправлена: 26.02.2019 р.
© Олешко О.П., Петровська Ю.Р., Галімурка В.С.